

Genital Muayeneye Onam Vermeyen Cinsel Şiddet Mağduruna Yaklaşım: İki Olgu Sunumu

2. BÖLÜM

Yeşim GÖK
Ümit ÜNÜVAR GÖÇEOĞLU

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2002 yılı şiddet ve sağlık konulu raporuna göre cinsel şiddet; herhangi bir kişi tarafından, rızası olmadan bir kişiye cinsel bir eylem gerçekleştirmeye, istenmeyen cinsel sözler söylemeye, cinsel yaklaşım ve teklifte bulunmaya ya da bir kişiyi ticari amaçla cinsel olarak kullanmaya yönelik eylemlerin tümünü kapsamaktadır (1). Cinsel saldırı bir kişinin vücut ve cinsel dokunulmazlığının ihlal edilmesidir, kişinin nerede olursa olsun cinselliğine karşı dolaylı ya da direkt olarak ve zorlamayla yapılan her türlü cinsel eylemi içermektedir. Bu tanıma sözel veya dokunma ile tacizden, organ veya benzer cisimle vajinal, oral, anal penetras-yona kadar geniş bir yelpaze dahildir (2).

Türk Ceza Kanununda (TCK) "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" başlığı altında yer alan cinsel şiddet suçları; cinsel saldırı (m.102), çocukların cinsel istismarı (m.103), reşit olmayanla cinsel ilişki (m.104 ve cinsel taciz (m.105) olarak tanımlanmıştır (3).

TCK 102. maddede; "*Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan*

az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır."

TCK 103. maddede "*Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. ..Cinsel istismar deyiminden; (1) a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış, b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.*" ibareleri yer almaktadır.

Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik'in İkinci Bölümünde beden muayenesi ve vücuttan örnek alınması ile ilgili "*Bir suça ilişkin delil elde etmek için, şüpheli veya sanık üzerinde iç beden muayenesi yapılabilmesine Cumhuriyet savcısı veya mağdurun istemiyle ya da re'sen hâkim veya mahkeme, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilebilir. ...Şüpheli veya sanığın iç beden muayenesi ancak tabip tarafından yapılır. Muayenenin yapılabilmesi için; müdahalenin, kişinin sağlığına açıkça ve öngörülebilir zarar verme tehlikesinin bulunmaması gerekir....*" denmektedir (4).

olmadığı, zorla muayene yapılmasının mümkün olmadığı, zorla yapılacak bir genital muayenenin çocukların ruhsal sağlığını daha da bozacağı rapor edilmiş ve raporların ikisi de yargı tarafından kabul görmüştür.

Ne yazık ki birçok olguda yargı ‘somut delilin mutlak surette mağdurlar üzerinde yapılacak genital muayenede bulunacağı’ hatasını sürdürmekte ve bu nedenle travmayı yeniden yaşatmak anlamına gelecek zorla muayene konusunda ısrarcı olmaktadır (11). Halbukicinsel istismar durumunda çocukların bedensel ve ruhsal bütüncül muayenesinin önemini kavramak, suçun diğer kanıtlarını araştırmak için etkili soruşturma yapmak, çocuğun yüksek yararını önceleme ve yaşadığı travmayı onarmak öncelikli olmalıdır.

Sonuç olarak; her iki olgumuz da yargıya şikayetlerinden sonra talep edilen genital muayenesine onam vermemiş ancak acil genital muayene yapılmamasının delil kaybına neden olmadığı, ruhsal değerlendirmenin somut delil niteliğinde olduğu rapor edilerek savcılıklar bilgilendirilmiştir. Bu iki olgunun da adli tıbbi ve adli psikiyatrik görüşmeleri sonucunda ‘kişilerin cinsel dokunulmazlığının ihlal edildiği’ kanaatine varılmış, adli raporlar bu yönde düzenlenmiştir.

Tıp etiği çatışmalı durumlarda her zaman hasta yararına en iyi çözümü üretmeyi hedefler. Kişilerin ve özellikle de çocukların yüksek yararı sadece hekimlerin, tüm sağlık çalışanlarının, insan ve çocuk hakları savunucuların değil yargının da önceliği olmalıdır.

KAYNAKLAR

1. World report on violenceandhealth. Chapter 6. Sexualviolence. Geneva: WHO; 2002, pg: 149-181. (http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/global_campaign/en/chap6.pdf). Erişim tarihi: 08.09.2020.
2. Erbaş M, Kadı G, Balcı Y, Göçeoğlu, ÜÜ. Muğla Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne Başvuran Gençlik Yaş Grubuna Ait Cinsel Saldırı Olgularının Değerlendirilmesi. Adli Tıp Bülteni. 2019; 24(1); 9-16.DOI: 10.17986/blm.2019149811.
3. Türk Ceza Kanunu (5237 sayılı).Resmi Gazete: 12/10/2004 Sayı: 25611. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>. Erişim tarihi: 08.09.2020.
4. Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?Mevzuat-No=8202&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>. Erişim tarihi: 08.09.2020.
5. Herman J. Travma ve İyileşme. Şiddetin Sonuçları Ev İçi İstismardan Siyasi Teröre. Çeviri: Tamer Tosun. Literatür Yayıncılık. 4. Basım, 2007.
6. Ülman YI, Dokgöz H. Adli Tıp ve Etik. Adli Tıp ve Adli Bilimler Kitabı. Ed: Halis Dokgöz. 1. Baskı, sy: 581-601. Akademisyen Yayınevi, Ankara, 2019.
7. Veatch RM. Case studies in medical ethics. USA: Harvard UniPress 1977;351-67.
8. Leclercq WKG, Keulers BJ, Scheltinga MRM et al. A Review of SurgicalInformedConsent: Past, Present, andFuture. A Questto Help PatientsMakeBetterDecisions. World J Surg. 2010;34(7): 1406-15. doi: 10.1007/s00268-010-0542-0.
9. TTB Aydınlatılmış Onam Kılavuzu. https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=983:onam&catid=26:etik&Itemid=65. Erişim tarihi: 08.09.2020.
10. Biyoloji Ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları Ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları Ve Biyotıp Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun, Resmi Gazete: 5013 sayı, kabul tarihi: 3.12.2003. <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5013.html>. Erişim tarihi: 08.09.2020.
11. TTB. Prof. Dr. Gürcan Altun bir kez daha beraat etti. 12.12.2019. https://www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=4d5d7458-1cd0-11ea-a683-c8b1208951f8. Erişim tarihi: 08.09.2020.
12. Balcı Y, Erbaş M. Işık Ş, Karbeyaz K. Muğla Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne Başvuran Cinsel Saldırı Olgularının Değerlendirilmesi. Adli Tıp Bülteni, 2014;19(2); 87-95.<https://doi.org/10.17986/blm.2014192795>.
13. Karanfil R, Toprak S, Arslan MM. Kahramanmaraş'ta 2005-2007 Yıllarında Anal Yoldan Cinsel Saldırı İddiası Bulunan Olguların Değerlendirilmesi. Adli Tıp Bülteni, 2008;13(1);19-24.<https://doi.org/10.17986/blm.2008131667>
14. Karbeyaz K, Gündüz T, Balcı Y, Akkaya H. Yeni Türk Ceza Kanunu Sonrası Değerlendirilen Cinsel Suç Olguları; Eskişehir Deneyimi. Türkiye Klinikleri J Foren-Med 2009;6(1):1-8.
15. Alexander RA. MedicalAdvancesIn Child SexualAbuse. J Child Sex Abus 2011 Sep; 20(5):481-5. <https://doi.org/10.1080/10538712.2011.607754>
16. Eckert OL, Sugar N, Fine D. FactorsImpactingInjury-DokumentationAfterSexual Assault: Role of ExaminerExperienceandGender. Am J ObstetGynecol, 2004; 190 (6): 1739-1743.